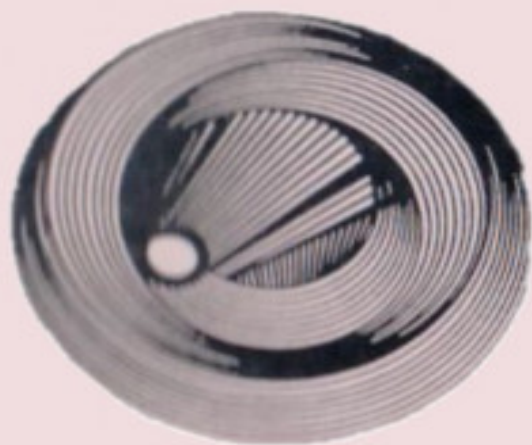

ДОБРИ ЖОТЕВ

Стихове   **СВЕТОВЕ
НА СУМРАКА**

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА • ИВАН ВАЗОВ •

ДОБРИ ЖОТЕВ СВЕТОВЕ НА СУМРАКА

chitanka.info

*Животът най-добре се смее,
защото смее се последен*

ПЪТЕМ

*Къде сме тръгнали, къде
с души изгубени по пътя?
Къде сме тръгнали, къде?*

ВИДЕНИЕ

*Не беше сън.
Звездите ме повикаха.*

*А бяха ярки както никога,
потрепваха от страх
и яркостта им проговори:
„Не виждате ли? —
Сред този океан от мрак
безчетните ни точици блестят
с върховно напрежение,
за да огреят тъмнотата му.
А той,
по-тъмен и по-тъмен става.
Не ни достигат вече сили!
Ще ни погълне в себе си!
Не виждате ли?“*

*Не беше сън.
Звездите ме повикаха.*

ПРЕДИ РАЗСЪМВАНЕ

Не мога да заспя.

Не мога.

Отвън в помръзлицата

вика коте.

До изнемога вика

създателя си, Бога.

Не мога да заспя.

Не мога.

АВЕ МАРИЯ

*В далечина безсмъртната ти песен
светлее над земята ни.*

*Пречиста Дево,
не си ли призрак, който денонощно
кръстосва същността ни
и се измъчва, че не може
да ни докосне и пречисти с мъдрост?*

*Не си ли призрак?
Или обратното, самите ние
не сме ли призраци от плът
от памтивека недостойни
за твоята небесна щедрост?*

*Прелита светло над душата ми
Безсмъртната ти песен.*

ПОСЛЕДНА ДУМА НА ПРЕДПОСЛЕДНАТА УТОПИЯ

*Господа съдии!
Поиска прокурорът наказание.
Най-тежкото.
Излишен труд.
И без това,
самоуби ме светлата измама,
че знам посоката към Елдорадо...
Ти, Елдорадо, Елдорадо!*

*Господа съдии!
За мен не искам нищо.
За вас си мисля.
Огледайте навсякъде!
Край себе си огледайте.
Пред себе си.
Зад гърбовете ви.
Дали не ви очаква в сянка
прокурор —
вековен страж на нищетата ни човешка.*

*Историята няма супермозък,
но има здрав стомах
и остра нужда да преживя.*

ХЪЛМ

*Край родното ми село се издига
замислен хълм. Застана ли на него,
когато гаснат юлските звезди,
когато чухъл вика безответното
и нощ, и ден се срещат за раздяла,
по чудо омагьосан предусещам,
че цялата безбрежност от енергии
върти се в лабиринта на абсурда.
Че сам по себе си абсурдът е
космичното безсилие на силата.*

*Тогаз разбирам, че те има, Боже.
Че ти си този, същият абсурд.
И впил зеници в сумрачната пропаст
на твоята божествена безпомощност
неволно си припомням всички вярващи,
измислили те свят и всемогъщ,
за да намират в тебе упование.
И както знам, че ти не би могъл
да ме дариш със същото и мен,
то пак те моля, някак си опитай!*

ДЯДО МИ НЯКОГА

*Добре, че слънцето е там във висине.
То инак щяхме да го разделим —
едни да имат слънце, други — не.*

ДУМИ ЗА АПОСТОЛА

*Понеже ние сме във времето
и времето е в нас, Апостоле,
Понякога душата ми обхване
нечакана печал:
какво ли щеше с теб да стане,
ако ти беше доживял
денят на свободата?
Но милостива е съдбата.
Тя знае винаги това, което
не знаем ние:
великия кога да го роди —
кога да го убие.*

*И все ще е така, Апостоле,
додето многолетните уроци
не ни научат как да бъдем
небесно светли и достойни
за своите пророци.*

ДЯДО РАДИ

*На никого под тоя небосвод
не се е случвало да му е лесно
да е народ.*

ЕЛЕГИЯ

*Незнайна, изтерзавана, до болка свята,
родино —
сълза под здрачните клепачи на земята.*

ОДА НА РАДОСТТА

*Когато и да съм я слушал,
наместо да се радвам,
съм плакал.*

*Навярно Лудвиг ван Бетховен,
надвесил грива над клавишите,
е плакал също.*

*О, превъзможване човешко!
Поклон!
Не се наднича лесно в рая!*

АУДИЕНЦИЯ

*Благодаря ти, Господи,
че ме прие, за да те видя
със собствените си очи.
(Едва ли смъртен с тази чест
е бил удостояван.)*

*Къде съм всъщност?
Не виждам небесата ти,
ни земните ти далнини.
Пред мен си само ти
сред кръг от мъртва светлина,
вградена в мрак.
Къде съм?*

*Не отговаряш.
Добре, това не е най-важно.
Кажми защо светът край мен,
тъй, както уж е явен,
е пълен с тайни?
Не искам да живея в слепота!
Не мога!*

*Но ти защо не ми отвърщаш,
насреща ми седиш
и вместо отговор се хилиш?
(Такъв не съм те виждал
на никоя икона,
на никакъв олтар,
на койкй дравен стенопис!)*

Ухилен Бог!!

*Къде сте, звездни небеса,
под купола ви да застана! —
По-малко страшна ще ми бъде
безмълвната ви пустота.*

ВТОРО ПРИШЕСТВИЕ

*Не идвай, Исусе! Не идвай
за твоето второ пришествие!
Тук ние сами си го готвим
къде по-гигантско от твоето,
къде по-библейско.*

*Не идвай, Исусе, за твоя
божествено праведен съд! —
Тук няма ни грешни, ни праведни.
Тук има безумни от умност.
Тях как ще ги съдиш, Спасителю?*

*Не идвай, Исусе, не идвай!
А само иди при Отца,
моли го:
„О, Боже, прости им, макар че
те знаят що вършат!“*

ХАЛЮЦИНАЦИЯ

*Звъни, звъни, съзвучие небесно,
в самите висини звъни.
Дари ме, Боже, с ангелски крила!*

РИМ

*Погиналият Рим не е погинал.
Живее пак.
Макар да е на друго място
и в друго време.
Блести, тъй както е блестял.
И много, много повече.
Преживя лакомо света,
тъй както някога го е преживял.
Но днеска с по-обострен апетит.*

*Погналият Рим не е погинал.
И варварите, също непогинали,
живеят пак.
Макар да са на друго място
и в друго време.
И готвят се и тоя път
да го сразят и те да станат Рим.
И както Рим навеки да преживят
света презрян на варварската сган...*

*А сляпата безсмислица върти се.
Върти се в бесен кръговрат.
Потрива тъмни длани
със сатанинско удоволствие.
И тътне грозният ѝ смях.*

НЛО

Библейски дъжд пространствата прихлупва.

*Съобщават ни от малкия екран:
„Над Франция, Холандия и Швеция
летели НЛО“.*

Човешки свят!

Какво ли не измисли ти за своето спасение!

*И въпреки че всичко е възможно,
прадревната измислица Озирис
потъна в тъмните си мироздания,
преди да те спаси.
Издъхна светлият Исус на кръста,
спасил от мъките
единствено самия себе си.*

*Космити,
под всички небеса са ви видели,
недосегаеми, неуязвими
като летяща мисъл.
Посели сте ни, казват, чак от Сириус
и сте дошли да видите посятото.*

*Не знам какво посявали сте някога.
Но знам какво поникна.
Погледайте, космити!
Погледайте!
Аз вече се нагледах.*

Библейски дъжд пространствата препълва.

МЕДИТАЦИЯ

*Житейският шум ме влуди.
И аз, зажаднял за покой,
укрих се в душата си
и Тишината повиках.*

*И след миг връхлетя Тишината
с неочаквана грохотност
от думи завихрени,
които оглушал не разбрах,
но със същността си долавях,
че те са тревога и повик...*

*Милиарди по земната шир,
от житейския шум оглушали,
Тишината повикайте в себе си!
А когато я чуете,
разгадавайте нейното слово
дума по дума!
Дума по дума!*

МИЛОСЪРДИЕ

*Отпреде ми моята котка
стои и ме гледа.
Щастливка е тя:
Не знае за своето раждане,
ни за своята смърт,
ни за световните тайни.
Не знае.*

*А може би знае.
В очите ѝ виждам усилие
да проговори.
Да, може би Някой лишил я е
от слово човешко,
да не би да ни каже
нещо, което
е от страшно по-страшно.*

Какво милосърдие!

НОЕМВРИ

*Обрулен лист попадна в локва.
А тя, устата му запуши с длан,
та никой да не чуе
безпомощния му протест.*

ХРИСТОС

*Отец, и досега не проумявам
кого ме прати долу да спасявам?
Отец, спасяват ли се неспасяеми?*

СПРАВЕДЛИВИЯТ СЪЗДАТЕЛ

*И ето, Справедливият Създател
на всичко живо и неживо,
обгледа нашата планета,
зарейна във времената,
и рече огорчен:*

*„Как е възможно бедният Сизиф
да бута толкова огромен камък
към оня връх, в небето вбит,
и миг, преди да го е стигнал,
да отмаляват тъй ръцете му,
та той да го повлича
отново в низината?
И тъй хилядолетия!
Несправедливост е допуснал Зевс!
Несправедливост!
Но аз ще я оправя!“*

*И ето, Справедливият Създател
издигна тежката си длан
и вдъхновено викна:
„От днеска камъкът да е Сизиф,
а пък Сизиф да бъде камъка!“
И казаното стана.*

*Но след хилядолетие
извика вбитият в небето връх:
„Създателю,
оправяйки една несправедливост,
комай я умножи:
Сизиф не ще да бъде камъка,*

*нито пък камъкът — Сизиф.
Измъчват се и двамата.
И още нещо твърде важно! —
Оправяйки една несправедливост,
забрави най-несправедливата:
Безсмислицата!...
Какво ще правиш с нея?“*

*И ето, Справедливият създател
опря брада върху дланта си
и силно се замисли.
И сбърчил вежди, мисли вече
неизброими векове.*

Да го оставим на спокойствие!

ДВУБОЙ

*Я виж, небето е миролюбиво
като светá обител.
Пък ние с теб — какво!?!...*

*Е, нека ти да бъдеш победител,
а победеният да бъда аз.
Ще чакам търпеливо оня час,
когато ще си спомниш
оназ банална истина:
че всякога, при всякакво сражение
победата е поражение
и поражението е победа.
Че в нас една неведома Увреда
пред нищо се не спира,
за да ни прави глупави и смешни.
Макар че тя самата
от хумор не разбира.*

*И тъй, дерзай! Небето ще погледа
двустранното ни поражение.
А според тебе — Твоята победа.*

ВЪЗЕЛ

*На пътя ми в прииждащия мрак
през жълтите очи на черно коте
ме гледа космоса като въпрос.
Или като недоумение.
Или като насмешка...
Не знам.*

*И ето че невидим меч разсича
капаните на делничните сънища
и зейва безпощадност:
Над мен разбит озонен щит
безстрастно ме предава.
Към мен през бездните астероид
лети и със съдбовна неотменност
прицелил е земята и сърцето ми.
През мен бушува вятърът на дните
и стъпка подир стъпка ме сразява.*

*А Бог не вижда, нито чува.
Дали защото никакъв го няма?
Дали защото му е все едно?
Дали защото е безпомощен?...
Не знам.*

*Ела, дошло из мрака черно коте!
Чрез теб с човешка длан да прилаская
и при небесния предател,
и безпощадния астероид,
и вятъра смразяващ,
и мрака, и Господното мълчание.*

ЧОВЕЧЕСТВО

*„Станете, извика убитият,
пристига съдът!“*

*Изправи се цялата зала.
Тогава убитият
се вгледа в съда и отсече:
„Почитаеми съд,
не виждам каква е причината
да съдиш убиеца.
По-просто е всичко:
той мен е убил,
а аз ще убия пък него.“
И бързо го гръмна от упор.*

*Съдът се втрещи.
А убитите рекоха в хор:
„Край, всичко е пито-латено.
Вървете си!“
Но съдът се засегна и ревна:
„Какво е това беззаконие!“
И бързо прочете
на двамата смъртни присъди.*

*Тогава ядоса се залата:
„Как може, как може така
убити на смърт да се съдят?“
И залпово гръмна съда.
От своя страна и съдът
отвърна със същото...*

В този миг, най-случайно, от нейде

*показа се Дяволът.
Огледа ужасната гледка
и възви към тавана глава:
„О, Боже, кажи и сега ли
върху мен ще стоварят вината,
когато ти знаеш отлично,
че нямам участие
ни в тази, ни в никоя свада!“*

*А после разплакан отведе
убитите в ада.*

УКОР ОТ КОСМОСА

*Земляни, патриоти клети,
къде ви е патриотизмът
към вашата планета?*

ДЕПРЕСИЯ

*Като в кошмарен, безконечен сън
държи ме лудо в своята прегръдка
жестоката красавица — Депресия.*

*„Не те обичам, казвам ѝ, иди си! —
Дъхът ти — крематориум за живи
ме пепели. И виждам пепелта си
да се кълби под черни небеса
и смъртно поразените прозрения
да ги разкъсват със свирепи зъби
отдавна подивелите надежди.
И виждам как звездите — грозни рани
кървят в снагата болна на света.
И мрак вали, вали над същността ми,
над всички светли истини вали...
Иди си! Разболяваш ме! Махни се!“*

*А тя ме гали с тежката си длан:
„Не си се разболял, а... оздравяваш! —
Измислица са всички светли истини.
От техния измамен блясък ослепяваш
за истинските Истини, които
от веки, та до днес са тъмнота,
без ехо стон, верига и страдание.
Останалото е коварна болест.
От нея още в гена заразяват се
и боледуват болните... от здраве!
Но проумей най-сетне, проумей!“
И ме притиска в яростна прегръдка.*

Век мой, улисан в чудеса космически!

*Век мой, попитай твоите компютри,
какво е болест и какво е здраве!*

ПОЛУНОЩ

*Безсъние, защо ли ме изправи
пред тия вкаменени небеса,
пред тоя месец неподвижен,
зазидал се
в мъртвешки ореол?*

*Безсъние, защо ли ми припомни
ония думи позабравени:
„Човечеството се прощава
със миналото си със смях.“
Ако е тъй, то всяко настояще
завинаги
ще си остава смешно...
А ние, оглушелите от смях,
не сецаме, че както този месец
сред тези вкаменени небеса
зазидани сме в ореол, направен
от някакво
чудовищно Безвремие.*

*Че вихърът на времето се носи,
погълнал в себе си пространствата.
И може би във всяко мигновение,
досягайки ни, се прощава с нас!
През плач!*

ПЪЛНОЛУНИЕ

*Луна — изцъклена безсмислице,
в безсмислените небеса.
Къде е вечността?
Не я откривам никъде.
Не я откривам!*

*Прадревните безсмъртни богове
умряха.
Звездите,
светлите ѝ знаци,
и те умират.
И камъкът умира.
В какво е вечността?!
Безмълвие.
Безмълвие.
Безмълвие.*

*Луна — изцъклена покойнице,
в небесен саркофаг.
Звезди — изгарящи сърца.
На вас, на мен, на всичко
секунда само ни е дадена.
Секунда само!*

Сбогом!

СВЕТЪТ СЪНУВА

Ти ноц безкрай!

Не вярвам вече на слуха си!

Не вярвам.

Взривени бомби в гарови чакални.

Пленени самолети.

Отровени реки и океани.

Убиващи лъчи.

Самоубийци китове.

А гибел всечовешка,

по Божия воля окована

в тъмниците на атома,

освобождение очаква.

От своите обречени!

Не вярвам вече на очите си! —

Светът сънува лоши сънища!

Сънува!

Възможно ли е геният на Злото

да е създал Доброто, за да може

безкрайно да го побеждава?

Възможно ли е?

Светът сънува лоши сънища!

Хилядолетни!

Ти, ноц без край! И без начало ноц!

Ти, свят...

ЙОВ

*За мъките не слага Бог прегради.
Звезди, звезди —
сърца, завързани на клади.*

ПСИХИАТРИЯ

*Залутана в рояка на звездите
земята е космична психиатрия,
а ние клетите ѝ пациенти.*

*Но има нещо много странно,
най-болни са самите ѝ лецители.
Затуй лецители не ги наричаме.
Те носят други имена, които
наглед внушават достолепие.
... И аз, разбира се, съм между болните.
Защото доста честичко сънувам
как нечий гръмък глас ни проверява
в наличност ли са пациентите.*

*Изслушвам имената милиарди.
А дойде ли редът ми, крясвам: „Тук съм!“
И се събуждам с главоболие.*

КОСМИЧЕН СТРАХ

*Космичен страх! —
Навсякъде те виждам:
В душата на треперещото зайче
пред зейналата пасть на анакондата.
В човешките мравуняци, подплашени
от себе си навярно.
В звездиците, които все треперят...
Навсякъде, навсякъде те виждам!*

*Космичен страх!
Отде си ти? Защо си ти?
Не знам, но съм способен, без треперене,
да хлътна в твоята космична пасть,
ведно с предчувствието ми,
че в нея някъде ще зърна
как, вгледан в ужасяващия свят,
трепери и самият му Създател!*

СОКРАТ

*Кълна се в чашата с отрова!
Доброто може да се уморява,
но Злото никога! Наздраве!*

НОСТРАДАМУС

*Дари ме, Господи, с очи, които
просветлят времената.
И ето, ясно виждам:*

*Превърта се космическата ролка.
И като синя безконечна лента
пътуват към вселенската ѝ ос
необозрими небеса,
навиват се върху ѝ и погребват
под себе си посмъртните безсмъртия
на древните пророци.
И мене, Нострадамус.
И не остава земно и неземно,
непокорено от Забравата.*

*... Не! Не е възможно, Господи,
макар че ясно виждам:
Превърта се космическата ролка.
А ненаситната ѝ ос придърпва
и твоите господни небеса,
и с тях и твоето безсмъртие!
И ти, погребан в зейналата бездна,
преставаш да усещаш
и себе си, и другото, което
след теб Забравата ще похищава!*

*Не се шегувай с мене, Господи!
Не се шегувай!
Вземи очите ми!*

СВЕТОВЕ НА СУМРАКА

*Години, векове, хилядолетия
вихрушката на моя ген глъбинен
върти ме стръвно, не по моя воля,
в неутешими светове на сумрака.
В тях се размътват време и пространства
и се превръщат в сумрачна нелепица.*

*И ето аз, еднакво жив и мъртъв, бродя
сред лесове от истини, които
израсли са върху коварна почва,
създадена незнайно от кого.
И истините неми са за отговор.
И немотата им таи ехидност.*

*Затуй над мене слънцето е пепеляво
и са без мирис и без цвят цветята.
И нито с разум, нито с дух разбирам
дали след тези светове на сумрака
ще падне непрогледна нощ над всичко
или ще светне чакано разсъмване.*

АТЛАНТ

*Поете мой!
Подобно мен, не си ли ти осъден
на плещите си да подпираш
несъществуваща небесна
твърд,
която и без тебе се подpira
на още по-несъществуващ
хоризонт?*

ПЪТУВАНЕ

*Споени с порива на времето
с копнеж за рай
през ад пътуваме, пътуваме.*

*И както в пясъчен часовник
оскъдното ни бъдеще изтича
и се превръща в минало.*

*И няма кой да завърти
часовника обратно...
Да, няма — милостив е Бог!*

БЕЗСЪНИЯ

*Майко, отдавна дълбоко заспала,
къде е, къде ми е люлката,
в която си ме люляла и пяла?*

ГРАВИТАЦИЯ

*Обра̀мил раницата
на годините,
придвижвам се
като на сън.
Пред мене — трезвост.
Зад мен — нелепици.*

*А земната ни
гравитация,
в обра̀мената раница
притуря камък
върху камък,
камък върху камък.*

СМЯХ

*Прибра лъжите си животът
и ведрото небе посърна.
И моя смях, до вчера вечен,
замря и сепнат се озърна.*

*Край мене — здрачни хоризонти.
Пред мене — ешафодна скеля.
И екзекутор неотменен
стои по нечия повеля.*

*А смях, изврял от пустотата,
кънти вледяващо победен:
Животът най-добре се смее,
защото смее се последен.*

ОДА НА СВОБОДАТА

*Възславям Вездесъщата, която
без богове и без меси
избавя ни от земните роби!*

ЕПИТАФИЯ

*Някога, някой си под небесата,
кращел е, чакал е, плакал е,
сам на земята.*

НЕ СЕ ЛИ УМОРИ

*Не се ли умори, камбано,
да биеш в лявата ми гръд,
щом аз се уморих до смърт?*

ЧУДОТО

*Роден с нормално зрение,
изминах доста път
между небето и земята.
И как ли стана чудото:
прогледнах.*

Не ви го пожелавам.

ПОСЛАНИЕ

*Човечество, разпънало душата ми.
Дано да станеш някога човечество,
но, както казват, с главна буква.*

*Тогава, ако можеш, възкреси ме,
за да те видя по-съвършено
от най-фантазните ми сънища.*

*Тогава, ако можеш, възкреси ме!
И не като далечно изкопаемо,
а като дух, достоен за възкръсване.*

Издание:

Автор: Добри Жотев

Заглавие: Светове на сумрака

Издание: първо

Издател: ИК „Иван Вазов“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1995

Тип: стихосбирка

Националност: българска

Печатница: ИК „Иван Вазов“

Редактор: Трендафил Василев

Художник: Гичо Гичев

Коректор: Галина Гандева

ISBN: 954-604-028-2

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/15087>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.